

KUNINGATTAREN LEMMIKKI

TAMMI

KRISTIINA VUORI

KUNINGATTAREN LEMMIKKI

TAMMI

HELSINKI

Tämän romaanin kirjoittamista ovat tukenet
Taiteen edistämiskeskuksen Uudenmaan taidetoimikunta,
WSOY:n kirjallisuussäätiö ja Järvenpään kaupunki.

© Kristiina Vuori ja Tammi, 2024
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-6083-9
Painettu EU:ssa

1685–1688

I

TUKHOLMA

1

Kauppalaiva Fortune heilahtaa ja laivankansi kallistuu jyrkästi. Lale makaa avuttomana kyljellään, kun välikannelle romahtanut kanuunanputki alkaa vyöryä häntä kohti. Kauempänä naiset koettavat kierittää katkennutta mastoa sen alle tuupertuneen miesparan päältä, mutta Lale ei kauhultaan edes kuule heidän huutojaan. Kahu hämärtää myös yläkannella yhä riehuvan taistelun melskeen ja sumentaa äidin äänen, tämä huutaa tyttärensä nimeä yhä uudestaan ja uudestaan, yhä pelokkaammin.

Kanuuna kierii ja kierii ja kierii. Vyöryy koko ajan lähemmäksi ja Lale ymmärtää, ettei ehdi sen tieltä pois. Hän on kärpänen tervassa. Hän puristaa silmänsä kiinni niin tiukasti kuin ikinä saa. Hän odottaa raudan kylmää, murskaavaa kosketusta. Odottaa kuolevansa.

Mutta kuolema ei tule. Sen sijaan tulee joku, joka riuhtaisee Lalen ylös käsivarsilleen.

”Tyhmä tyttö”, miehen ääni ärisee ja Lalea ravistellaan kuin kuritonta koiranpenikkaa.

Hänen ylleen kumartunut merirosvo on verhonnut kasvonsa mustalla nahkanaamiolla. Päällään miehellä on valkoinen, liehuva-hihainen paita, jonka kaula-aukko repsottaa paljastaen tasaisesti päivettyneen rinnan. Merirosvon kaulassa kimaltaa kultariipus, joka heilahtaa toviksi näkyville miehen laskiessa Lalen kannelle seisomaan.

Ristiriipus? Ei kai nyt sentään. Ei kai muhamettilaiseksi kääntynyt kaappari kantaisi kristityn merkkiä kaulassaan.

Mies hymyilee ja hampaat välähtävät häikäisevän valkoisina vasten naamion synkkyyttä.

Diablo Reis. Lale tunnistaa miehen ja ennen kaikkea tämän maineen, jolle julmuudessa ei Fortunen merimiesten juorujen mukaan vedä vertoja yksikään muu barbareskimerirosvo. Mies elää orjakaupalla ja on yksinomaan halveksittava.

Sen sijaan, että kavahtaisi pois miehen käsivarsien lämmöstä, Lale nousee varpaisilleen ja kurottaa aukomaan naamion nauhoja. Diablo Reis ei estä vaan painaa päänsä kuin kehottaen häntä jatkamaan. Naamio valahtaa alas miehen kaulalle. Lale tarttuu miehen leveälieriseen huopahattuun ja viskaa sen huolettomasti menemään.

Lyhyiksi kerityt tummat hiukset, parransänki ja... Naamiota ei enää ole, mutta Lale ei silti erota kunnolla merirosvon kasvoja. Piirteet jäävät vääristyneiksi ja epäselviksi kuin aavikon polttavassa kuumuudessa väreilevä horisontti.

Taistelijoiden kimeät tuskanhuudot, miekkojen kalke ja kanuunoiden kumea jyly etääntyvät ja Lale unohtaa pelon. Ruudin katku saa hänet räpyttelemään silmiään ja kun hän jälleen näkee selkeästi eteensä, hän ei ole enää välikannen kaaoksessa vaan merirosvoaluksen peräkajuutassa. Hänen edessään seisoo Diablo Reis, yllään ainoastaan tummanruskeat nahkahousut. Merirosvo nojaa rennosti katosvuoteen pylvääseen ja ristiriipus hänen kaulassaan välkehtii lyhdyn valossa.

Kaappari on pelkkää lihasta ja pitkiä sopusuhtaisia linjoja. Lukuisat eri-ikäiset taisteluarvet eivät rumenna miestä vaan tekevät tämän kehosta entistä puoleensavetävämmän, vaarallisen.

Diablo Reis ojentaa kättään. Lale astuu epäroimättä eteenpäin ja painaa kasvonsa miehen kaulaa vasten. Iho hohkaa lämpöä ja sen

tuoksu on huumaava. Lale ehtii tunnistaa laventelin ja sitruunan ennen kuin hänen on pakko aivastaa.

Miehen rinta Lalen kämmenten alla tärähtää naurusta, ja Lale puraisee nolostuneena huultaan.

Merirosvon etusormi kohottaa Lalen leukaa ja pakottaa hänet lopulta nostamaan katseensa ja kohtaamaan varjoja täynnä olevat silmät.

”Pikkubahria”, Diablo Reis kuiskaa karheasti.

Väreet alkavat juosta pitkin Lalen ihoa.

2

Lale vihasi yötä. Oli inhottavaa herätä yltä päältä hiessä. Hän vihasi sitä. Ei siksi, että olisi pelännyt pimeää, kaksikymmenkesäisenä nuorena naisena Lale ei ollut enää mikään pikkupiltti. Totta kai hän tiesi, että pimeydessä saattoi vaania todellinenkin vaara. Levottomaksi hänet teki silti jokin aivan muu.

Hän kääntyi varovasti toiselle kyljelleen yrittäen olla herättämättä vieressään nukkuvaa Telliä. Tukholmalainen majatalo oli vihdoin hiljennyt, kun sitkeimmätkin juoppolallit oli lakaistu ulos kadulle, portit teljetty ja ovet ja ikkunaluukut salvattu. Hiilipannu sängyn jalkopäässä levitti suloista lämpöään paksujen täkkien alle ja Lale sulki päättäväisesti silmänsä. Oli pakko yrittää nukahtaa uudelleen, muuten hän olisi koko päivän kärtyisiä.

Ei hän ennen ollut kärsinyt uniensa vuoksi. Painajaisiahan jokainen näki, mutta siinäpä se. Kas kun näitä unia ei puhtaalla omallatunnolla voinut parjata painajaisiksi. Osan uniensa tapahtumista Lale oli elänyt, ne olivat muistoja, pahoja muistoja. Aikoinaan tuo kaikki oli tuntunut maailmanlopulta, mutta koettelemuksista oli selvitty, toisinaan helpommin, toisinaan kehnommin.

Vaikka elämä virtasi eteenpäin kuin joki kohden merta, oli onnettomuuksia, joista hän ei tointuisi koskaan. Isän menetys.

Pikkuveljen katoaminen. Se, miten äiti oli haaremin muurien sisällä muuttunut, luonut nahkansa kuin käärme.

Unissaan Lale palasi merelle, sinne mistä kaikki oli alkanut, keskelle kauppalaiva Fortunen kanuunankuulien repimiä purjeita ja kahlehdittuja miehiä, joiden joukossa oli ollut myös hänen isänsä. Isä, jonka Lale oli nähnyt viimeisen kerran oleanterien tuoksuisessa Algerin yössä, vuosia sitten ollessaan vasta kymmenen vanha. Missä isä oli nyt, sitä tytär ei tiennyt. Kenties isä oli kuollut ajat sitten ja niin oli kaiketi armollisempaa, sillä kaleeriorjien elämän tiedettiin olevan silkkaa raatamista nälän, janon ja ruoskan kurimuksessa.

Isästään Lale näki joskus unia, äidistään yleensä ei. Ehkä siksi, että äidin hän oli saanut hyvästellä, kun sen sijaan ero isästä oli tullut aivan liian nopeasti ja täysin arvaamatta.

Lale oli varttunut neidoksi orjuudessa, Konstantinopolin Suuressa seraljissa osmanisulttaanin haaremissa. Häntä oli kohdeltu hyvin ja hän oli elänyt ylellisyydessä. Mutta vaikka kalterit kimalisivatkin kullasta, Lale oli ollut vanki ja hänen jokaista askeltaan olivat seuranneet aina vähintään yhden vartijaeunukin valppaat silmät. Siellä hänen äitinsä asusti edelleen, Kultaisessa häkissä sulttaanin veljen jalkavaimona.

Lale sen sijaan oli päässyt pois ja siitä hän sai kiittää haaremin pääeunukkia, Yusuf Aгаа, miestä, jota Lale oli oppinut rakastamaan kuin isäänsä. Yusuf Aga oli järjestänyt Lalen ja tämän parhaan ystävän Tellin tataarilähettiläs Timur Agan seurueeseen, jonka suuntana oli Ruotsin kuningaskunta.

Ennen matkaa tyttöjä oli kuukausien ajan kouluttu huolellisesti. Heille oli valittu parhaimmat oppimestarit, jotka olivat valmistelleet heitä uutta ja täysin erilaista elämää varten. Muotitanssien ja käytöskoulutuksen ohella he olivat pöntänneet ruotsia, saksaa ja ranskaa, perehtyneet monenlaisiin karttoihin ja yrittäneet ymmär-

tää kaikkia parhaillaan riehuvia sotia ja rajaselkkauksia. Kielistä Lale oli kiinnostunut, mutta valtioiden väliset herkät suhdeverkot lukuisine solmuineen oli vaikeampaa omaksua. Tietysti sekä Yusuf Aga että Timur Aga pitivät juuri maiden keskinäisiä suhteita kaikkein tärkeimpänä. Onneksi Telli oli osoittautunut osaavammaksi ja innokkaammaksi oppilaaksi kuin ystävänsä.

Lähdön vihdoin koittaessa he olivat matkanneet viikkotolkulla kohden pohjoista. Ensin hevosvaunuilla Konstantinopolista Smyrnaan. Sieltä hollantilaisten kauppalaivaston mukana Amsterdamiin ja sen jälkeen taas vaunuilla Danzigiin, missä he olivat nousseet viimeisen kerran purjelaivaan ja seilanneet itäisen suolameren yli tänne Tukholmaan.

Ruotsin kuningaskunnassa ei ollut orjia ja siksi Lale piti itseään jo nyt vapautettuna. Timur Aga ei voisi tehdä mitään, jos Lale päättäisi jättää osmaniseurueen ja anoa suojapaikkaa joltakulta paikalliselta ylimykseltä. Ei Lale tietenkään tekisi sellaista, ellei olisi pakko. Hän oli vapautensa velkaa Yusuf Agalle ja maksaisi velkansa noudattamalla tämän suunnitelmaa. Hän jäisi Timur Agan seuraan odottamaan, kunnes tataarille vihdoin myönnettäisiin audienssi ruotsalaisten kuninkaan tykö. Tuon hoviseremonian aikana Lale, Telli ja heidän pikkupalvelijattarensa Leyla luovutettaisiin juhlallisesti Hänen majesteetilleen siinä missä kaikki muutkin Timur Agan maailman toiselta laidalta rahtaamat lahjat.

Moni kristitty piti ajatusta ihmisen omistamisesta säädyttömänä, mutta osmanien imperiumissa kaikki oli toisin. Oli suuri kunnianosoitus, kun sulttaani valitsi haaremistaan orjattaren ja lahjoitti tämän jollekin ansioituneelle alaiselleen tai vieraan maan monarkille. Vaativan hovikoulutuksen saanut kaunis orjattaryttö, joka ei ollut vielä päätyntä sulttaanin vuoteeseen, oli osmanien piirissä haluttu lahja. Etiketin mukaan lahjan saaneen oli joko

otettava orjatar vaimokseen tai vapautettava hänet. Koska Ruotsin kuningas oli jo naimisissa eikä kristitty mies saanut olla naima-liitossa kuin yhden naisen kanssa kerrallaan, Lale tiesi pääsevänsä vapauteen.

Ei sillä, että hän olisi muutenkaan kuvitellut kelpaavansa vaimoksi monarkille. Silti oli lohdullista, että ensin tulisi vapaus ja vasta sen jälkeen kaikki muu. Mikä parasta, täällä naimaliiton ulkopuolisia suhteita pidettiin rikoksina, joten hän ei olisi vaarassa päätyä edes kuninkaalliseksi jalkavaimoksi. Se, että hänen odotettiin silti menevän miehelään, oli luultavaa, sillä sellainen oli epäilemättä tapana kaikkialla. Naisen oli vaikea elää yksin. Ilman sukua tai aviomiestä oli suojaton.

He olivat olleet Tukholmassa syyskuusta asti, majoittuneena Sundin kaupunginosaan, Valkoisen Karhun majataloon. Ensimmäiset viikot olivat olleet surkeita, sillä Timur Aga oli sairastunut pahaan vilutautiin, jonka pitkään pelättiin menneen hänen rintaansa. Onneksi toipuminen oli alkanut, mutta sairastuminen oli laittanut kaikki suunnitelmat uusiksi ja talvi oli jo täydessä mitassaan, kun Timur Aga vihdoin jaksoi lähestyä kuninkaallista linnaa suosituskirjeineen. Toiveet olivat olleet korkealla, mutta romahtaneet pian.

Ensi alkuun vastauksen viivästymisen syyt olivat olleet hyväksyttäviä. Joulun ja uudenvuoden kiireet juhlallisuuksineen. Sitten pikkuprinssi Ulrik oli alkanut sairastella ja poikansa sairasvuoteella itsensä uuvuttanut kuningatar oli päätenyt vuorostaan potilaaksi. Päivät ja viikot olivat vierineet ohitse kuin huomaamatta ja nyt he olivat vartoneet kutsua Kaarle-kuninkaan eteen jo viitisen kuu-kautta. Valkoisen Karhun majatalon isäntä, alun perin Ranskasta kotoisin oleva Baltzar Dreiser, puhkesi joka kerran säteilevään hymyyn tervehtiessään jotakuta heidän kymmenhenkisestä mat-

kueestaan. Mikäs oli hymyillessä! Osmanivieraat olivat kartuttaneet kievaristin rahakirstua tuntuvasti ja vaikutti siltä, että tulisivat kartuttamaan jatkossakin, sillä elettiin jo helmikuun loppua eikä mitään tapahtunut.

Saapuisi virallinen kutsu kuninkaalliseen audienssiin sitten huomenna tai parin viikon päästä, Lalella ja Tellillä olisi vihdoin mahdollisuus elää sellaista elämää, mihin he olivat alun perin syntyneet. Tai ainakin Lalella olisi, sillä irlantilaisen timpermännin tyttärenä hän oli aina tiennyt joutuvansa paiskimaan töitä leipänsä eteen. Telli sen sijaan oli syntynyt ainoana lapsena englantilaisen kangaskauppiaan suureen kivitaloon ja häntä oli palvottu ja paapottu koko hänen lapsuutensa ajan. Jos haaksirikko ei olisi hukuttanut Tellin vanhempia ja keikauttanut tytön elämää nurin kurin, hän eläisi nyt vaurasta porvariselämää ja valmistelisi kaiketikin näihin aikoihin hääpitojaan jonkun samasta säädyistä olevan kauppiaan vesan kanssa. Telli tuskin pääsisi koskaan Englantiin vaatimaan perintöään. Lale itse puolestaan ei kaivannut takaisin Galwayn pikkuruiseen vuokratupaan vuotavan katon alle. Hänellä oli vakaa aikomus rakentaa tulevaisuutensa tänne pohjoiseen, jonka kieltä hän nyt ymmärsi ja jonka naisväki sai kulkea kaupungilla paljain, verhoamattomin kasvoin. Lale oli innoissaan edessään siintävistä mahdollisuuksista. Tulevaisuus vaikutti valoisalta ja ensi kerran vuosiin hän ajatteli sitä ilman pelkoa.

Joten miksi kummassa menneisyys oli palannut piinaamaan häntä öisin juuri nyt, kun vapaus oli niin liki, että hän saattoi melkein maistaa sen suloisen makeuden kielellään?

Hän kääntyili patjallaan ja vaihtoi asentoa niin monta kertaa, että Telli urahti kiukkuisesti ja hivuttautui leveän pedin toiselle laidalle vetäen peitteen korvilleen. Lale alkoi laskea mielessään kaikkia niitä lukuisia kyliä ja kaupunkeja, joita he olivat ohittaneet

ryytyttäessään vaunuilla kohden Danzigia. Hänen hengityksensä tasaantui pikkuhiljaa ja levottomat ajatukset antoivat vihdoin tietä uudelle unelle. Oli vain hiljaisuus ja ikkunaruujuja vasten painautuva yö.

Kunnes.

Kunnes meren kuohunta hiipi aalto aallolta lähemmäksi. Aava meri, jolla barbareskisudet saalistivat ihmisriistaa.

3

”Herää, Lale!” Säälimätön käsi ravisti Lalea olkapäästä. ”Me olemme jo myöhässä!”

”Mene pois”, Lale mumisi ja yritti vetäistä vällyn takaisin ylleen, mutta Telli kiskoi sitä pois eikä unentokkuraisesta Lalesta ollut vastusta. ”Mihin meillä mukamas on kiire heti aamusta?” hän tivasi nousten unenkankeana istumaan.

”Wrangelin palatsiin Riddarholmenin saarelle, minne muualla!” Telli huudahti ja viskasi vällyn päin Lalen tyynynpainaumien kirjomaa naamataulua. ”Eikä nyt enää ole mikään aamu, pölvästi! Aurinko on noussut ja väki ollut jalkeilla monta tiimaa, sinä se vain olet vedellyt sikeitä kuin pikkupiltti.”

”Valvoin puolen yötä”, Lale puolustautui haukotellen silmät sikkuralla. ”Olisit antanut minun jatkaa uniani.”

”Se välskäräsi on hermoillut luennostaan viikkotolkulla, etkä sinä mukamas muista koko asiaa. Ketä oikein luulet huijaavasi!”

Lale punastui. Välskäri Johan Tanto oli kieltämättä hänen heikko kohtansa. Olisipa Telli vain tiennyt, mitä kaikkea oli tapahtunut eräänä yönä myrskyisellä merellä matkalla tänne... Se oli ollut varsin viatonta, mutta Lale saattoi yhä tuntea miehen käden kosketuksen ihollaan. Ehkä tuo yksi, kiihkoisa hetki Johan Tanton sylissä oli syy siihen, miksi unet myös eräästä pirun merirosvosta olivat tätä nykyä aivan liian väkeviä.

Laukon kartanon nuoriherra, Erik Gabrielinpoika Kurki oli järjestänyt välskäri Johan Tantolle, isänsä suojatille, tilaisuuden puhua aatelisille. Välskäri saisi kertoa siitä, mitä oli nähnyt ja kuullut vieraillessaan Maltalla Johanniittain ritarikunnan maailmankuulussa lasaretissa. Erik Kurki oli hyvää pataa leskikreivitär Königsmarckin tyttärien kanssa, ja neitojen suosiollisella avustuksella nuoriherra oli onnistunut pehmittämään neitojen äidin. Leskikreivitär oli suostunut emännöimään tilaisuutta sillä ehdolla, että myös Erik-herra kertoisi omista seikkailuistaan, olihan miehen opillinen matka kestänyt melkein kaksi vuotta. Sitähän varten säätyläisnuorukaiset peregrinaatioita ylipäänsä tekivät: kokeakseen ja oppiakseen uutta sekä välittääkseen kotiinpaluunsa jälkeen tuon oppimansa eteenpäin. Tieto, taito ja kokemus oli hedelmällisintä silloin, kun sen jakoi toisten kanssa.

Lale ja Telli olivat tutustuneet Erik-herraan ja välskäri Johan Tantoon, kun nämä olivat purjehtineet samalla laivalla Smyrnasta Amsterdamiin. Ruotsalaisnuorukaiset olivat tehneet hyvän vaikutuksen tataarilähettiläs Timur Agaan ja seurueet olivat päättäneet kulkea yhtä matkaa aina viimeiseen etappiin asti. Tukholmaan saavuttuaankin nuoret miehet olivat ylläpitäneet merellä solmittua tuttavuutta ja pyrkineet auttamaan Timur Agaan seurueineen parhaansa mukaan.

Kuninkaallista audienssia he eivät kuitenkaan olleet onnistuneet vauhdittamaan, vaikka Erik-herra oli vedonnut isäänsä vapaaherra Gabriel Kurkeen ja tämä oli vuorostaan luvannut kirjoittaa asiasta patronukselleen, kreivi Pontus De la Gardielle. Kreivin isovelji ja suvun päämies, drotsi Magnus De la Gardie oli toiminut valtakunnankanslerina aikoinaan, kun kuningas Kaarle oli vielä ollut liian nuori hallitsemaan.

Erikin avuliaisuus oli pelastanut monta kiperää tilannetta täällä muukalaisten kansoittamassa maassa, missä mikään ei

tuntunut toimivan samoin kuin osmanien valtakunnassa. Telli oli kuitenkin osannut kertoa, etteivät mainittujen herrojen nimet välttämättä enää avaisi kuninkaallisia ovia. Niin siniverisiä kuin nämä olivatkin, Erikin isä, vapaaherra, oli jättänyt maaherran virkansa ja vetäytynyt kotikartanoonsa Suomeen kauaksi Tukholmasta, missä piti näkyä ja kuulua, jos halusi saada kuninkaallisen korvan kallistumaan puoleensa. Myös muinoin kovin mahtava De la Gardie -suku oli köyhtynyt ja menettänyt vaikutusvaltansa, kun holhoojahallituksen toimia tutkinut komissio oli tuominnut drotsi Magnuksen menettämään suurimman osan läänityksistään.

Sitä, mistä Telli oli onkinut kaiken tämän tietoonsa, Lale ei tiennyt, mutta ainakin tähän asti Tellin puheet olivat osuneet oikeaan. Englantilaistyttö piti silmänsä ja korvansa auki. Konstantinopolissakin hän oli aina ollut selvillä siitä, kuka haaremin naisista kulloinkin oli ollut sulttaanin ja sulttaaniäidin suosiossa ja kuka taasen vaarassa päätyä karkotetuksi Kyynelten palatsiin.

Ehkä ystävä oli täällä Ruotsinmaalla antanut hopean puhua. Vilkaistessaan kerran ikkunasta kievarin sisäpihalle Lale oli nähnyt, miten Telli oli livauttanut pari mynttiä pyykkikoria pitelevän matamin kouraan. Koska Timur Agan sekreterari huolehti kaikista seurueen kuluista, mistään niin arkipäiväisestä kuin pyykkäyspalkasta ei voinut olla kyse. Sitä paitsi kaksi hopeataaleria oli aivan liian arvokas tienesti pelkistä puhtaista lakanoista, siihen olisi riittänyt muutama kuparimyntti. Lalen udeltua asiasta Telli oli vain vinkannut silmää ja hymyillyt vienosti jättäen selitykset sikseen.

”Vauhtia nyt”, Telli komensi, kun Lale yhä vain nökötti aloiltaan täkki myyttynä sylissänsä. ”Leyla on kantanut pesuvedet ja minä olen valinnut sinulle soveliaat vaatteet.”

Tellin poskipäät helottivat, ja Lale tajusi ystävänsä odottavan tämänpäiväistä tilaisuutta malttamattomasti. Telli oli ehtinyt pukeutuakin ja näytti varsin sievältä mustassa hopeakukkinen kirjotussa atlaspuvussaan, jonka hameosa oli tikattu torjumaan kylmää. Kauneinta Tellissä olivat kuitenkin hiukset. Niihin katse etsiytyi ensimmäiseksi. Moni oli epäillyt niiden paksuutta ja hohtoa lisäkkeiden avulla tehdyksi, mutta väärin luultu. Uhkeassa kullan- ja hopeanhoitoisessa hiuspaljoudessa ei ollut yhtäkään tekokiharaa. Nyt tuo Tellin naiseuden kruunu oli koottu korkeaksi kiharakennelmäksi, jota somistivat sirot pitsirusetit. Leyla oli taatusti kuluttanut vähintään tiiman tuon pahennuksen tornin kokoamiseen. Yhtään korua Tellillä ei ollut, vaikka niitä oli runsaasti soviteltu heidän ylleen Konstantinopolissa, kun matkavalmisteluja oli tehty. Timur Agan mukaan he saisivat kantaa jalokiviä ja helmiä vasta astuessaan kuninkaan silmien alle.

Huomatessaan ystävänsä tutkivan katseen Telli kääntyi pois kuin ujostellen. Kyllä Lalestakin oli hauskaa solmia uusia tuttavuuksia ja päästä vierailemaan yhdessä Tukholman kuuluisimmista aatelispalatseista, mutta ei hän silti olisi noussut jalkeille aamuyöstä voidakseen puunata ja koristautua yhtä salonkivierailua varten. Vähempikin hössötys piisasi. Mistä mahtoi olla kyse? Saattoiko Telli olla niin ihastunut Laukon nuoreen herraan, ettei kyennyt hillitsemään innostustaan? Tähän asti Lale oli kuvitellut, että Telli huvitteli Erik Gabrielinpojan kanssa vain ajankulukseen. Antoi nuorukaisen liehitellä itseään, tuputtaa pikkulahjoja ja kuljettaa ympäri Tukholmaa ihastelemissa sen palatseja ja puutarhoja.

Mitä muutakaan se olisi saattanut olla kuin silkkaa viatonta ilonpitoa, jotta aika kuluisi nopeemmin? Täytyihän Tellin ymmärtää, ettei Erik voisi ikinä naida musulmaanineitoa, joka oli kasvanut haaremissa. Vaikka tytöt opiskelivat jo ahkerasti

luterilaista uskonoppia, ei edessä siintävä kirkkokaste pesisi pois heidän menneisyyttään. Yksikään arvonsa tunteva aatelismies ei ottaisi vaimokseen naista, jonka sukujuurista ei ollut varmuutta, naisen impeydestä puhumattakaan. Parissa kuukaudessa Lale oli ennättänyt karvaasti toteamaan, ettei tukholmalaisten käsitys turkkilaisesta haaremista vastannut todellisuutta vähimmässäkään määrin.

Pohjolassa ani harva tuntui ymmärtävän, että vain pieni osa haaremin naisista pääsi sulttaanin läheisyyteen saatikka että olisi viettänyt öitään tämän vuoteessa. Vielä harvempi tiesi, että valtaosa haareminaisista kulutti päivänsä opiskelemalla tai palvelemalla ylempiään. Sen sijaan uskottiin vakaasti, että naiset kilpailivat sulttaanin suosioista niin kiivaasti, että turvautuivat jopa noituuteen. Totta oli, että sulttaanin suosikeiksi päässeet eivät halunneet uuden, liian kauniin orjattaren horjuttavan asemaansa, mutta noitakonsteihin tai kuuromyökkien eunukkien murhaavaan apuun päädyttiin silti paljon harvemmin kuin tukholmalaiset juorukellot kuvittelivat.

Täällä ihmiset kuiskivat vain siitä, miten sulttaani tarvitsi himojensa tyydyttämiseksi kymmeniä, ellei satoja neitsyitä ja miten nämä neidot viettivät päivänsä aistillisen vähäpukoisina lihallisen rakkauden paheellisia temppejuja harjoitellen ollakseen joka hetki valmiina miellyttämään irstasta ja tyrannimaista valtiastaan.

Kyllä. Lale ja Telli olivat opiskelleet lemmentaitoja siinä missä kalligrafiaa, persian kieltä tai koruompelustakin. Aluksi oppitunnit olivat nolostuttaneet Lalea, mutta lopulta hän oli käsittänyt hyötyvänsä niistä. Miksi ihmeessä hän pitäisi itseään syntisenä vain siksi, että kykenisi miellyttämään aviomiestänsä heidän yhteisessä vuoteessaan, jos ja kun hän joskus solmisi aviokäskyn. Hän halusi olla hyvä vaimo myös öisin, ei vain päivisin.

Oli ihmeellistä, miten paljon näillä ihmisillä riitti mielipiteitä haaremista, vaikka yksikään heistä ei ollut vierailut sellaisessa. Kaikki tuntuivat vain toistelevan ennen kuultuja valheita ja innostuksissaan heittävän sekaan pari mehukasta huhua lisää aivan kuin entisissä ei olisi ollut yllin kyllin.

Vaikka mielessään puolusti haaremielämää, Lale ei missään nimessä kaivannut takaisin Konstantinopolin Suureen seraljiin. Suussasulavista herkuista, iloisista huvituksista, sileästä marmorista ja kiiltävästä kullasta huolimatta haaremi oli ollut vankila, jonne hänet oli lukittu vastoin tahtoaan. Joillekin se saattoi olla myös turvasatama, mutta sitä se ei ollut Lalelle ollut, ei koskaan.

”Lale!”

Tellin kärsimätön huudahdus hätkähdytti Lalen vihdoin liikkeelle. Hän liukui alas sängystä ja loikki pesukomuutin luo manailien puoliääneen jääkylmää puulattiaa. Onneksi Leyla aina toi kannullisen sihisevän kuumaa vettä ja tähän aikaan aamusta se olisi ehtinyt haaleta juuri sopivaksi. Siitä huolimatta Lale kaipasi aamuisin Suuren seraljin parfyymilta tuoksuvia kylpysaleja, missä pehmoinen höyry sulki kylpijän lämpimään syleilyynsä kuin kauan kaivattu rakastaja. Johan-välskäri oli kertonut Tukholmassa olevista yleisistä pesutaloista, saunoista. Niihin pääsi kuulemma kylpemään pientä maksua vastaan. Lale halusi ehdottomasti piipahtaa sellaisessa talossa, sillä täällä kievarissa saatiin vain vesivadillinen päivässä. Niin niukalla määrällä sai puhtaaksi pelkäänsä osia vartalostaan puhumattakaan, että olisi pessyt hiuksensa. Kun Lale oli valittanut asiasta yhdelle majatalon piioista, tämä oli rypistänyt otsaansa hämillään ja tokaissut, että hienommallekin vaelle kelpasi, kunhan sai näkyvät kohdat kuurattua. Ilmeisesti täällä oltiin tyytyväisiä, kun kasvot olivat puhtaat ja puuteroitu, silmät rähmättömät ja sormenkynnet leikatut. Likaisen tukan sai

peitettyä peruukilla ja hien lemahduksen haudattua hajuveden alle.

Peseydyttyään Lale pukeutui Tellin valitsemaan asuun – var-
talonmyötäiseen tummanvihreään nuttuun, jonka helmakiilat
levisivät hänen uumansa ympärille kuin kukan terälehdet. Jakussa
oli terävä, kolmionmuotoinen kaula-aukko ja kapeat puolipitkät
hihat, joiden suut nyöritettiin kiinni. Jakun alta ryöppysi näkyviin
pitsinkuohkea vitivalkoinen aluspaita. Runsaaslaskoksinen yön-
sininen hame oli kirjottu keväänvihreällä silkillä ja vanutikattu
lämpimäksi, kuten Tellinkin asu.

Tytöille oli räätälöity garderobi, josta löytyi sopiva asu mihin
tahansa hovitilaisuuteen. Kaikki nämä läikehtivät silkit, kullasta ja
hopeasta kimaltavat korukirjonnat ja henkäyksen ohuet pitsit sai-
vat Lalen kiusaantuneeksi. Näin hienostuneet asut eivät kuuluneet
irlantilaiselle puusepän tyttärelle saatikka turkkilaisen haaremin
kasvatille. Toki hän oli vaatteista kiitollinen ja tiesi näyttävänsä ne
yllään viehättävältä. Hän ymmärsi, että heidän haluttiin sulautu-
van vaivattomasti joukkoon, joka ympäröi kuninkaallista perhettä.

Jos he näyttäisivät liian eksoottisilta, uutuudenviehätys ei pit-
källe kantaisi. Kun uteliaisuus olisi tyydytetty, heidät unohdettai-
siin ja haluttaisiin nopeasti pois tieltä. Orjattaria! Herra nähköön,
vain barbaarit orjuuttavat kanssaihmissiään! Toisin sanoen heidät
naitettaisiin ensimmäiselle tarjokkaalle ja se tietäisi karkotusta
hovista, minne pääsivät vain valtakunnan siniverisimmät.

Ja hovissa heidän haluttiin pysyvän, niin ainakin Timur Aga
väitti ja Telli tuntui olevan samaa mieltä. Lähettiläs tietysti halusi
heidän petaavan tietä, jotta ruotsalaiset silmäätekevät suhtautui-
sivat suopeasti osmanien pyyteisiin. Mutta miksi Telli oli niin
innokas pyrkimään hovipiireihin? No, olihan Telli aina ollut
kunnianhimoinen. Lalella itsellään ei ollut muuta päämäärää kuin

HAAREMIORJATTARESTA KUNINGATTAREN HOVINEIDOKSI

Keväällä 1685 Tukholman hovi saa hupia, kun Kaarle XI vastaanottaa sulttaanin tuliaiset: tulppaanin sipuleiden lisäksi hänelle lahjoitetaan nuori orjatar Lale, ”Tulppaani”. Mutta kuningatar ottaa tytön suosikikseen, nimeää tämän kaimakseen, Ulrikaksi, ja utelee tältä jopa vinkkejä sänkykamariin, joten nauru vaihtuu kateuteen.

Neito olisi itse neuvojen tarpeessa, sillä menneisyydestä palaa hänen elämäänsä pahamaineinen kaapparikapteeni, mies, jonka Ulrika jo pikkutyttönä aavisti sekä vaaralliseksi että vastustamattomaksi.

Kuningattaren lemmikki on Tulppaaneja kuninkaalle
-romaanin itsenäinen jatko-osa.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-6083-9

PÄÄLLYS: EEVALIINA RUSANEN
KANSIKUVA: MAJ MALGORZATA / ARCANGEL